

חבורה מטות-מסעי

לע"נ מורינו ורבינו רב אליהו עמרם בן אברהם אביטבול ז"ל
לע"נ אבי מורי אהרן בן מרדכי ואימי חומתי סולטנא בת שלמה ואסתר ז"ל
לעילוי נשמתן של אהרן בן משה ורעייתו פרלה בת עמרם ז"ל
לע"נ לוי בת סוליקא ע"ה - לע"נ דוד בן י-הודה ז"ל - לע"נ מימון בן שמטוב ז"ל

" Les pots de vin "

כתובות דף קה.

רמב"ם הלכות סנהדרין פרק כג

א, (דברים טז יט) "לא תקח שחד" אין צריך לומר לענות את הדין אלא אפלו לזכות את הזכאי ולחייב את החייב אסור ועובר בלא תעשה. והרי הוא בכלל ארור לקח שחד. וחייב להתחזיר השחד בשיתבענו הנותן:

ב, וכשם שהלוקח עובר בלא תעשה כך הנותן. שנאמר (ויקרא יט יד) "ולפני עור לא תתן מכשל":

ג, כל דין שיושב ומגדל מעלתו כדי להרבות שכר לחזניו ולסופריו הרי הוא בכלל הנומים אחרי הפצע. וכן עשו בני שמואל ולכך נאמר להם (שמואל א ח ג) "ויטו אחרי הפצע ויקחו שחד". ולא שחד ממון בלבד אלא אפלו שחד דברים. ומעשה בדין אחד שהיה עולה בדוגית קמנה לעבר בנהר ופשט אחד ידו וסיעו בעליתו והיה לו דין ואמר לו הדין הריני פסול לך לדין. ומעשה באחד שהעביר אברה נוצה של עוף מעל רדיד הדין ואמר רק מלפני הדין ואמר לו הריני פסול לך לדין. ומעשה באחד שהביא מתנה אחת ממתנות כהנה לדין כהן ואמר לו פסול אני לך לדין. ומעשה בארס אחד של דין שהיה מביא לו תאנים מתוך שדהו מערב שבת לערב שבת פעם אחת הקדים והביא בחמישי בשבת מפני שהיה לו דין ואמר לו הדין הריני פסול לך לדין אף על פי שהתאנים משל דין הואיל והביאן שלא בזמנם נפסל לו לדין:

אמר רב יהודה אמר רב אפי' גוזרי גזירות שבידו שלם היו נוטלין שכרן תשעים ותשע מנה מתרומת הלשכה, לא רצו — מוסיפין להם. לא רצו? אטו ברשיעי עסקינן? אלא: לא ספקו, אף על פי שלא רצו — מוסיפין עליהן. קרנא הוה שקיל איסתירא מוזכאי ואיסתירא מחייב, ודאין להו דינא. והיכי עביר הכי? והבתיב: "ושוחד לא תקח"! וכי תימא הני מילי היכא דלא שקיל מתרנייהו דלמא אתי לאצלוני דינא, קרנא כיון דשקיל מתרנייהו — לא אתי לאצלוני דינא, וכי לא אתי לאצלוני דינא מי שרי? והתניא: "ושוחד לא תקח" מה תלמוד לומר? אם ללמד שלא לזכות את החייב ושלא לחייב את הזכאי — הרי כבר נאמר "לא תטה משפט", אלא אפילו לזכות את הזכאי ולחייב את החייב אמרה תורה "ושוחד לא תקח"! הני מילי היכא דשקיל בתורת שוחד, קרנא בתורת אגרא הוה שקיל. ובתורת אגרא מי שרי? והתנן: הנוטל שכר לדון — דיניו בטלין! הני מילי אגרא דינא, קרנא אגרא בטילא הוה שקיל. ואגרא בטילא מי שרי? והתניא: מכוער הדיין שנוטל שכר לדון, אלא שדינו דין. היכי דמי? אילימא אגרא דינא, דינו דין? והתניא: הנוטל שכר לדון — דיניו בטלין! אלא אגרא בטילא, וקתני: מכוער הדיין! הני מילי בטילא דלא מוכחא. קרנא בטילא דמוכחא הוה שקיל, והוה תהי באמברא דחמרא ויהבי ליה זוזא. כי הא דרב הונא כי הוה אתי דינא לקמיה, אמר להו: תבו לי גברא דדלי לי בחריקא ואידון לכו דינא.

כתובות דף קה:

אמר רבה בר רב שילא: האי דיינא דשאל שאלתא — פסול למידן דינא. ולא אמרן אלא דלית ליה לאושולי, אבל אית ליה לאושולי — לית לן בה. איני? והא רבא שאל שאלתא מדבי בר מריון אף על גב דלא שייילי מיניה? התם לאחשוביניהו הוא דבעי. אמר רבא: מאי טעמא דשוחדא? כיון דקביל ליה שוחדא מיניה, איקרבא ליה דעתיה לגביה והוי בגופיה, ואין אדם רואה חובה לעצמו. מאי "שוחד" — שהוא חד. אמר רב פפא: לא לידון איניש דינא למאן דרחים ליה, ולא למאן דסני ליה. דרחים ליה — לא חזי ליה חובה, דסני ליה — לא חזי ליה זכותא